

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Disputationes|| ROBERTI BELLAR-||MINI E SOCIETATE
IESV,|| DE CONTROVERSIIS CHRISTIANAE|| FIDEI,
ADVERSVS HVIVS TEM-||poris Hæreticos,||**

Tribus Tomis comprehensæ.||

DE CHRISTO CAPITE|| TOTIVS ECCLESIAE,|| QVINQVE LIBRIS|| explicata.||

Bellarmino, Roberto Francesco Romolo <Heiliger>

Ingolstadii, [1599]

VD16 B 1607

XVIII. [Diluitur argumentum Dvodecmvm.]

[urn:nbn:de:hbz:466:1-53845](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-53845)

CAPVT XVIII.

DODECIMVM argumentum. Hoc mysterium destruit tria principia naturaliter nota. PRIMO illud principium; Omne est, vel non est: nam paternitas est idem re cum essentia, essentia idem re cum filiatione, ergo paternitas est idem re cum filiatione, & tamen non est idem re cum filiatione si ab illa distinguitur realiter. SECUNDO illud principium; quæ sunt eadē vni tertio, sunt eadem inter se: nam paternitas & filiatione sunt eadem res cum essentia, & tamen non sunt eadem res inter se. TERTIO syllogismum expositorium: nam cum dicitur, hæc essentia est Pater, hæc essentia est Filius, ergo Filius est Pater, bene videtur concludi, & tamen falsum concluditur, si fides est vera.

Respondeo ad PRIMVM, negando primam consequentiam, quia essentia habet se per modum termini communis. quia licet singularis sit, tamen verè est in pluribus suppositis. Quare in prædicationibus fungitur munere vocis vniuersalis, vt S. Thomas annotauit in 1. p. q. 39. art. 4. ad 1. Quemadmodum igitur hic syllogismus non valet; Homo est idem re cum animali, animal est idem re cum equo, ergo homo est idem re cum equo: ita nec iste valet; Paternitas est idem re cum essentia, & essentia idem re cum filiatione, ergo paternitas est idem re cum filiatione.

Ad SECUNDVVM dico, eam Maximam non esse veram vniuersaliter, nisi quando aliqua sunt eadem vni tertio adæquatè, sicut in Mathematicis, vbi si duæ lineæ sint æquales vni tertiæ, vniuersaliter erunt æquales inter se, quia ibi est summa adæquatio.

At verò si dicas, homo & equus sunt idem re cum animali, ergo & inter se, non valet, quia homo & animal non sunt idem re adæquatè; ita etiam essentia & paternitas non sunt idem re adæquatè, quia essentia ad plura se extendit. Nec est verum, istam Maximam esse fundamentum totius discursus humani, si nullæ addantur limitationes. alioqui frustra essent tot figuræ, & modi syllogismorum, quibus explicatur quomodo coniungi debeant duo extrema cum medio, vt possit concludi esse etiam inter se coniuncta. Adde, quod etiam

amli

am si illa Maxima esset vniuersaliter vera in rebus finitis, non propterea deberet esse vera in Deo infinito: nam si anima rationalis, quia spiritualis, naturaliter est in pluribus partibus corporis realiter distinctis, nec valet iste syllogismus: manus & pedes sunt idem loco cum anima; sunt ergo idem loco inter se: quanto magis Deus, qui est infinitus Spiritus, poterit esse simul in pluribus suppositis.

Ad TERTIVM nego esse syllogismum expositivum: cum (hæc essentia) habet se per modum termini communis, ut dictum est. Quare sicut non valet, aliquis homo est Petrus, aliquis homo est Paulus, ergo Paulus est Petrus, ita non valet hæc essentia est Pater, hæc essentia est Filius, ergo Filius est Pater. Atq; hæcenus quidem de distinctione Trinitatis generatim differuimus. Nunc speciatim de distinctione Patris à Filio differemus, quæ erat pars quarta propositæ disputationis.

CAPVT XIX.

An Filius Dei sit autotheos.

ST NOVA quædam hæresis, quæ nescio an sit in re an solû in verbis. Genebrardus enim lib. I. de Trinitate refellit ex professo hæresim quam vocant autotheanorum, id est, eorum, qui dicunt, Christum esse Deum à seipso, non à Patre, & hanc hæresim tribuit Caluino & Beza. & in præfatione eorum librorum suspicatum Franciscum STANCARVM auctorem primum huius hæresis fuisse. Gulielmus etiam Lindanus in secundo Dialogo, quæ inscribit, Dubitantius, & Petrus CANISIVS præfatione libelli S. Ioanne Baptista, eundem errorem Caluino attribuit. In quo errore apertè sequitur, aut Filium non distingui naturaliter à Patre, qui est error Sabellij; aut certè distingui à Patre, & non esse Filium Dei, sed aliud quoddam principium; qui error accedit proximè ad Manicheismum. Quam igitur quid de tota hac re sentiam.

PRIMUM in Stancaro nihil tale inuenire potui, fateor tamen, me non legisse omnia ipsius opera, sed ea solùm, quæ de Trinitate, & mediatore scripsit. CALVINVM existimo, quod ad modum loquendi, sine dubio errasse, & dedisse occasio-